

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETÉNYEK.

Előfizetés: pénz és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intendők

Bérmegtelen levelek csak ismert kezektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán

küldve:

Egész évre	10 frt — k
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy óra	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisors egyzeri beigtatásért 5 kr

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr

Nyitlér 4 hasábos petitorsót 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Kedd, okt. 7.

196. szám.

Az új földadó.

Tehát az 1875. évben megkezdett földadó munkálatok már legnagyobb részben bevégezettek, az új földadó már kivetetett és most már nincs egyéb hátra, mint a felszámolások keresztül vitele, vagyis megtekinteni azt, hogy helyesen van-e földünk osztályozva és azután vagy főlshózálni ellene, vagy pedig a zsebbe nyulni és fizetni.

Hát a mi a Debreczen határán keresztül vitt osztályozást s ennek folytán előállított új földadót illeti, ehez volna néhány szavunk, mert a dolog már természeténél fogva is olyan, hogy sok szó fér hozzá, még akkor is, ha nem olyan közérdekelme bennünket. De ne hogy azzal vádoltassunk, hogy csak azért emelünk szót, mert vagy érdekelve vagyunk, vagy egyáltalában csak gáncsolódnunk akarunk, hát kijelentjük, hogy sem egyik, sem másik nem áll, de mert már a teljes eredmény előttünk fekszik, s az mindenki által is megtekinthető, nem lehet, hogy a száraz igazságot elhalgassuk s fél ne hívjuk a közönség figyelmét arra, hogy ragadjon meg az utolsó alkalmat arra, hogy ha sérelme van, jogorvoslatot éljen, mert ha ezt is elmulasztja, azontúl már csak a fizetés következik és kiki magát okolja, ha tul lesz terhelve.

Az új földadó kataszteri munkálat eredménye következők:

Eddig fizetett Debreczen város 391.600 frt után földadót, most az új munkálat eredménye szerint fog fizetni 778.783 frt után, vagyis a végeredmény az, hogy a város tisztajövedelme pár ezer forint különbséggel éppen megkétszereződött. Igaz, hogy most már a tisztajövedelemnek 24% százaléka képezi az adót s így kevesebb ezen perccent mint eddig volt, de ha tekintjük a roppant emelkedést a tisztajövedelemben, azt az eredményt találjuk, hogy a város föld-

adója legalább 50 perccenttel szaporodott. A mi már az egyes birtokosokat illeti, ott azt tapasztaljuk, hogy általában mindnek van adóemelés, hanem igen sok van olyan, kinek földadója két annyira emelkedett, mint azelőtt volt.

Ez a száraz tényállás; melynek ha alap okát keressük, megtaláljuk abban, hogy a városunk határára megállapított tisztajövedelmi fokozatok igen magasak. Hiába lenne akármilyen jól osztályozva a föld, ha azoknak az osztályoknak a tisztajövedelme túlságosan magas van megállapítva.

A hatóság nem mulasztotta el felszólalni ez ellen, de felszólalása nagyon keveset eredményezett. Lehet, hogy ha kezdetben mindjárt, — még a helyszínelések alkalmával tett volna lépéseket, másként ütött volna ki a dolog, de hát akkor még nagyon kevés ember volt tisztában azzal, hogy mely irányban mozogjon. Most már könnyű beszélni, hogy így, vagy úgy kellett volna, mert az egész ügy lefolyván belátjuk azt egészen, hanem akkor még csak sötétben tapogatóztunk.

Hiszen ha akkor azt tudjuk, hogy milyen eredménye lesz annak, hogy a debreczeni becselőjárás két osztályozási vidékre szakították, bizonyára tiltakoztunk volna ellene, mert az 1875 évi VII t. cz. 13 §-a csak akkor rendel több osztályozási vidékre osztani valamely becselő járást, ha a tisztajövedelem befolyással bíró viszonyok egy becselő járásterületén belül annyira különbözik, hogy az egész becselő járásra ugyanazon egy tisztajövedelmi fokozat czél szerűen nem alkalmazható.

Már hogy a mi gazdálkodási viszonyaink semmivel sem jobbak, mint a szomszéd községéi, azt mindenki tudja, s így nehéz megmagyarázni, hogy mégis miért kellett a mi határunkra vonatkozó tisztajövedelmi tételeket felebb emelni,

mint a szomszédokét. Természetesen kezdetben azt hitte mindenki, hogy ez az elkülönítés csak azért történt, mert a debreczeni járás nagy egy becselő biztosnak, most már tudjuk, hogy más oka volt — hanem erre nézve későn ébredünk fel.

Most hát minden birtokos nézzen utánna, hogy azon jogorvoslatot, mely még számára fennmaradt, helyesen alkalmazza, — birtokosaink eddig is keveset törődtek ezen — egyik legfontosabb érdekükkel, s ha most is közönyösen veszik a dolgot, bizony nem okolhatnak senkit tulterheltségükért.

Különböztetve ezen egész ügygyel közelebb még bővebben is fogunk foglalkozni.

A pozsonyi marhavásár. Gróf Széchényi Pál földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter táviratot intézett az osztrák kormányhoz, melyben hivatkozva arra, hogy a magyar kormány közegei által legszigorubbán fogantatott vizsgálat constálta azon gyanu alaptalanságát, mintha a Pozsonyban felmerült betegedési esetek marhavész jelenségei lettek volna, — azon biztos várakozásának ad kifejezést, hogy az osztrák kormány az alsó-ausztriai helytartóság ismert rendeletét haladéktalanul vissza fogja vonni. — A magyar kormány már előzőleg távirati értesítést vett az osztrák miniszteriumtól, melyben ez kéznek nyilatkozott a rendelet visszavonására, ha a magyar kormány intézkedéseiből kiderül a fölmerült marhavész hirtelenség alaptalansága.

A Tisza-Phönix szerződés.

A „Tisza biztosító társaság felszámolásban“ czég közvetlen tűzbiztosítási tárczáját átruházta az Osztrák Phönix biztosító társaságra, e társaság pedig átvette azt oly módon, hogy teljes jótállást vállalt a „Tisza“ kötvényeiért azon felekkel szemben, a kik a „Tisza“ kötelezettségéből való kibocsátása mellett az Osztrák Phönix kötelezettségét elfogadják; ha és a mennyiben pedig a biz-

tosítottakkal ily egyezség létre nem jön jótállást vállalt a „Tisza“ szemben, kötelez-
vén magát a Tisza biztosítási kötvényekből
folyó minden kötelezettség teljesítésére.

Ezen szerződés folytán a Tisza, az Osztrák-Phönixnek mind azon tűzbiztosítási
díjváltóját, melyek 1884 január 1-ig le nem
járnak.

A kik a Tisza kötelezettsége helyett az Osztrák Phönixet elfogadták és ezzel lép-
tek szerződésre, tartoznak a magok kötele-
zettségeit teljesíteni vagyis a Tisza részére
általuk kiadott, a Tisza által az Osztrák
Phönixnek engedélyezett vagy forgatott
díjváltókat beváltani és ha nem tennék: az
Osztrák Phönix behajthatja rajtok azok ér-
téket törvényes uton is. Ez egyszerű és vi-
lágos dolog.

Egészen más azok helyzete, a kik az Osztrák Phönixet a Tisza helyett illetőleg
annak kötvényét ezé helyett el nem fogad-
ták. Ezek a Tiszával maradtak szerződés-
ben: és mint hogy az őket érhető tűzkáro-
kért a kockázatot a Tisza viselte, káraikat
fizetni tartozott (maga fizette vagy más ál-
tal fizette — mindegy) ők sem tagadhat-
ták meg a kockázatot viselésért általuk ki-
adott díjváltók beváltását, még ha más mu-
tatta is be azokat fizetés végett, nem a
Tisza.

A Tiszának felszámolásában léte, a mi
csak új ügyletek kérését zárja ki, de a már
megkötött ügyletek lebonyolítását törvény
szerint hozza magával, — a felszámolása
lépés előtt kötött ügyletek érvényen mit sem
változtatott, minél fogva változatlanul maradt
a biztosított felek kötelezettsége is. Tartoz-
tak tehát díjváltókat beváltani, esetleg tűrni
hogy e kötvényre nyomtatott feltételek 4 ik
§-ához képest azok értéke rajtok per utján
is behajthatassék.

Igy állott a dolog a 25-ödik megnyitása
napjáig folyó évi július 25-ikig. A Tisza
csőd alá jutásánál fogva, képtelenné vált a
kockázatot viselésére, s mert a biztosítás nem
oly üzlet, a melyet csőd alatt is folytatni
lehetne, sőt a további folytatás a biztosítási
üzletnél a dolog természeténél fogva ki van
zárva, az általa kötött biztosítási szerződés-
sek megszűntek.

A tűzkár biztosítottak tehát folyó évi
július 25 óta — mindig olyanokól szólva,
a kik az Osztrák Phönix kötelezettségét el
nem fogadták — egy megszűnt szerződéssel
állanak szemben, még azon jótállással szem-
ben is, melyet az Osztrák Phönix a Tisza

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A cigány peczér.

— Elbeszélés a vadász életből. —

Írta: Tóth Mór

ajánlva a guti vadászárság tagjainak.

(Folytatás.)

De hát mit találtam ott?

Zsigereit egy özne, mellette egy kes-
keny sarkas eszima éles lenyomatát, és egy
széles boeskor alakatlan csapását távolabb
körbe futó keskeny róka nyomokat.

Az elhamvadtt tűz körül néhány vér-
csepp — és néhány öszsör s tűz melege al-
tal megolvadt talajban négy egymástól egyenlő
távolságra négyzögbe eső kisdud lyuk olyan,
mintha azt valaki hüvely ujjával nyomta
volna oda le; ez volt minden, amit felkutatni
képes valék.

Hátra volt még a meggyilkolt erdő-
véd fegyvere és löszerei, s most ezeket ve-
vém szorosán szemügyre, reménylővén, hogy
talán ezek is foglalkoztatni valamit felvilá-
gosításomra.

Érthetően nyilatkoztak ugyan, de nem
sokat mondtak.

A löfegyver a holttestől mintegy 30
lépésre feküdt egyenes vonalban éppen, töl-
tött állapotban, zárt kakassal.

A löszertartó tárgyak — két kis bór-
zsacsó — meg voltak ugyan egészen,
nyoma is volt mindenikben, hogy azelőtt löp-
por volt a tartalmak, de teljesen kiürítve —
üresen voltak a kerülő nagy börtárisznájába
bele dova.

Ennyi volt mindössze a mit én találtam
az előnyomozat alkalmával — s ezen talált
jelekből kellett megállapítani az egész tény-
állást, s azon szomorú katasztrófa egyes jele-
neit, mely itt a fagyos rengetegben hat
nap előtt leviharzott.

A vizsgálóbíró szinte bevégezte már
munkáját, s befejezte a kint levő tanúk
kikérdezését, halavány arca dult volt a lá-
tottakra s nyugtalan a miatt, hogy a vizs-
gálat vezérfonalát nem volt képes megta-
lálni.

Rám nézett kérdőleg, én nem nagyon
biztatón tekintettem vissza, mi őt még csüg-
gettebbé tette

— De hát absolute nem találtál semmit
a mi nyomra vezethetne? semmi vezérfonal?
jel, nyom, a mi a tetteseket kideríthetné,
feltehetőleg?

— Van itt bizony jel, nyom, elég, de
annyt állíthatok, hogy az eszaltat is — és
nagyon sok fantasia kell hozzá, hogy ebből
a tényállást összeállíthassuk.

Fantasia — fantasia — kiálltott fel
idegizgatottan barátom — az nem sokat ér
— de azért az is több a semminél, szeretném
hallani, legalább én is képet alkothatok ma-
gammak a történetekről.

Annai már bizonyos, hogy az
orvvadászok négyen voltak, há-
rom közülük pór volt, egy azon-
ban intelligensebb egyen — egy
özet löttek s azt úgy nevezték,
hátikosárban magokkal vitték.
— Csányi Pestát lesből — nyolcz
tiz lépésről lép azon pillanatban
löttek le, midőn az őket czélba
vette s löszereitől megfosztva
hagyta hátra — azután innen a
patak ágyáig mentek — ennek fo-
lyását követve, kiértek a hegyi
szekér utra s azon a nagy világba
eltűntek — ennyi az egész, a mit
neked elő adhatok.

Ennyi az egész — hiszen ez borzasztó
sok — tömördek, nem hibázik más hozzá,
csak a tettesek neve és lakhelye, akkor azu-
tán egészen készen lennénk az egész vizsgá-
lattal. Ugyan kérlek, ezt a rövid vázlatot
domborítsd ki fantasiáddal, én bízom benned

s meg vagyok nyözödvé arról, hogy teljes
hű képet nyújtandod az eseményeknek.

Ha mulattat, elmondhatom, de annyit
előre kijelentek, hogy határozott alapul ne
vedd a vizsgálatnál, mert nem állanak más-
ból, mint egyszerű feltevésekből és képzél-
gekből, hogy ezek azután mennyire szokták a
valót kideríteni, azt magad később egészen
megítheted.

Barátom rám meredt, s rövid szünet
után merőn szemembe nézve, halk határozott
hangon ünnepélyesen minden szóttagot erősen
megnyomva, következőleg beszélt:

Hate édes barátom azokat,
a miket itt néhány rövid szóval
előttem jelezte itt szemem,
előtt beigazolod nekem, és tisztá-
n és teljesen bebizonyítod,
hogy állításod nem a levegő-
ből lóvankapva, akkor én neked
határozottan megígérem, hogy
nyolcz napalattá tetteseket
felfogom fedezni, és elfogom
fogni, most hát kérlek beszélj.

Barátom nagy optimista volt, s nem régi
vizsgáló bíró, de buzgalom kitaras és jó
akarattal volt benne nagyon sok, s ez volt rám
nézve biztató, hogy a kutatást élénken fogja
folytatni, arról biztos voltam, hogy az irányt
hozzá én fogom adni, s ez rám nézve meg-
nyugtató volt.

Egy részről örültem azért magas fokra
felköltött érdekeltségének, másrészt mulat-
tatott az, hogy én neki egy Févalféle
rém regényt tudok előtalálni itt a zuzma-
rás rengetegben, a miért is elkezdtem törté-
netemet előadni.

— Innen hat kilométernyire van azon
hely, honnan Csányi Pesta a meggyilkolt
erdő véd az orvvadászok nyomozására indult.
Hogy hat kilométerre van, az nem bizonyos
ugyan egészen, no mig itt kihallgatd az em-
bereket és végezted a helyszínelést, ez alatt

a két óra alatt én megléptem a tért s nyolcz-
ezerszáznyolczvankét lépés távolságra talált-
tam; tehát hozzávetőleg hat kilométernyire
állíthatom.

Tehát a vandorzők csapásán jött az
erdővéd egész ideig, kik a vadász zaj hal-
latára huzódtak kanyajok felé és minden
megszakítás nélkül jöttek, s Csányi
Pesta is minden magállapodás nélkül követte
ezen nyomokat egész azon helyig, a hol most
halva elterülve fekszik.

Ez kétségtelen, hogy így van, mert hat
kilométer hosszú vonalou a nyomok legke-
vesebb megállapodást sem mutatnak s miután
mind a három emberi nyom egy irányban
vonult át a bérézen és völgyeken igen ter-
mésztés, hogy Csányi Pesta csakis ezen a
nyomokat követhet, s ezen a nyomokat csa-
pázva ért ide.

Midőn azonban ezen völgyben leeresz-
kedett, az alkony homálya miatt, mert hi-
szem 4 óra után indult nyomozásra s ily
téli időben a nap már lemenőben, tehát az
alkony homályában hogy el ne veszítse a
nyomokat kénytelen volt folytonosan leha-
jólva vizsgálni a csapást, a mi miatt nem
vette észre a reá váró veszedelmet, nem vette
észre, hogy az orvdászok közül egy lesbe
álva őt folytonosan czélba tartá.

Igy jött mintegy 10 lépésnyire kül-
zel gyilkosához a hol valószínűleg neszt
kapva felüté fejét s meg pillantva alennét
rögtön czélba kapá azt; de mielőtt lehetőtt
volna elpattant a vele szembe álló fegyvere
s Csányi Pesta őt futótól szíven találva ösz-
sze esett.

Barátom izgatottan kapta le fejről ka-
lapját, néhány lépésnyire eltávozott tőlem,
majd közelebb jött, oldalt pillantott felém és
köhögött.

(Folyt. köv.)

irányában vállalt, a melynek pedig értéke nincsen; mert a Tisza csödtömege a csőd megnyitása után történő tüzkárok megtérítésére kötelezhető nem lévén, a Tisza kötelezettségeit vállalt Osztrák Phönix-tele jótállás tárgyátalan maradt. E szerint a csőd megnyitása napján, folyó évi július 25-ike után lejárt díjváltókat nem kapnak a felek semmi egyenértékűt s ez okból ilyen díjváltók fizetésére az Osztrák Phönix-xel nem szerződött felek szerény nézetem szerint nem szoríthatók.

Nehezíteni látszik helyzetüket azon körülmény, hogy a biztosítási díjakról díjváltókat adtak ki. De ezen váltók nem egyebek, mint a biztosítási szerződés fennállását mindig feltételező — pénzbeli díjaknak csakis fedezésére kiadott elfogadványok. Esakugyan ilyenekül vannak megjelölve a szöveg mellé nyomtatott jegyzetben; és tekintve a váltótörvény 92. §-át, mely szerint a váltó adós csak oly kifogásokkal élhet, melyek magából a váltóanyagból erednek, vagy melyek őt a „mindenkori felperes ellen közvetlenül megilletik“, a díjváltó fedezeti minőségéből az adós által felvehető kifogás, véleményem szerint annál bizonyosabban megvédné őt a marasztalástól, mert a kérdésbeli elfogadványok nem csak a Tiszánál voltak fedezeti váltók, de azoknak maradtak az Osztrák Phönix birtokában is, minthogy ennek jóállása, az előadottak szerint a főkötelezettséggel megszünt.

A Tisza felszámoló bizottsága elmulasztotta a tüzbiztosító feleket az Osztrák Phönix-xel kötött szerződésről szükségesképen értesíteni. Menthetetlen mulasztás. Azt azonban, hogy az ezer és ezer biztosító felet meg akarta volna károsítani a csőd után lejárandó díjváltók erejéig — nem lehet ráfogni azon bizottságra. Ilyen célnak nem olvasható ki a Tisza-Osztrák Phönix szerződésből sem. Ha azonban mégis igen sokakat fenyeget a veszély: alig lehet benne kétség, hogy váltóbírói-ágaink előtt az elfogadványok fedezeti minőségéből felhozható törvényes kifogás mellett biztos védelmet találjanak.

Alig szükséges talán a váltók és díjváltók közötti különbséget felemlítenem. A biztosítási kötvényben olvasható tüzbiztosítási feltételek 4-ik §-ában el van mondva, hogy több éves biztosításoknál a társaság megengedi, hogy csakis az első évi díj — és az illetékek fizetésének ki készpénzzel, a későbbi évekre eső díjrészek pedig díjváltókkal fedeztetessenek. — A fentebb előadottak mindég csak díjváltókra vonatkoznak; — azon váltókra ellenben, melyek az első évi díjról, készpénz helyett közönséges váltó formájában adtak ki, bár mily lejáratuk legyenek is ezek, nem vonatkoznak.

Ezen váltók beváltása meg sem tagadható azért, mert ezekkel szemben megadta a Tisza az ellenértéket, a kockázatnak mindjárt a biztosítási kötvény kiállításával, sőt a beváltás, illetőleg ajánlat elfogadásával 48 óra alatt vissza nem utasításával, (keresék. törv. 468. §.) halasztás nélkül rá nehezülő viselésében.

Ezek szerint a tüzbiztosítási felek által kiadott bármely lejáratú közönséges váltók, valamint a f. év első napja előtt lejárt díjváltók feltétlenül kifizetendők az adósok által és pedig, mert a Tisza csödtömegehez tartoznak nála fizetendők.

A Tisza által az Osztrák Phönixnek átadott azon díjváltók, a melynek lejáratát f. évi január 1. és július 25. között időközök-

ben (tehát a csőd előtt) következett be, fizetendők az Osztrák Phönixnek mind addig, míg a kérdésbeli szerződés megsemmisítve nincsen.

Vége azon díj váltó, a melyek az Osztrák Phönix kötvényét el nem fogadott felek által adtak ki s a melyeknek lejáratát, a Tisza elleni csőd megnyitása után időre f. évi július 25. napja után esik, be nem váltandók és a fentebb előadott kifogás hozható fel.

S ezzel a quid juris kérdéssel rendben vagyunk.

A Tisza-Osztrák Phönix szerződésnek a Tisza csödtömegeire káros volta, a tüzbiztosított felekre nem tartozik s más uton lesz megvitataudó.

A fentebbieket azonban szükségesnek tartottam elmondani a hozzám több oldalról érkező felhívás, különösen pedig Halas város polgármestere, Vári Szabó István urnak 48 panaszos fél kívánatára felvett jegyzőkönyv másolatával hozzám érkezett megkeresés folytán, a már eddig is sokat érdeklő kérdés lehető tisztázása végett.

Szilágyi Károly,

ügyvéd a „Tisza“ bizt. társaság csödtömege gondnoka.

Fővárosi levél.

Budapest Október 3

Még csak egy hónappal ezelőtt is ugyan csak kemény munkára adta az ember a fejét, ha olvasói számára érdekes eseményekből álló quodlibetet akart összeállítani a fővárosból, s ime, néhány rövid nap egy felváltó közeletnek minden ága, az események annyira rohamosan kergetik egymást, hogy most meg már az embarras de richesse nem kevésbé feszélyező baja környékezi a heti krónika íróját. Mert — hogy trivialis hasonlattal éljek — könnyű egy tányérszerű borsó közlő néhány odátévedt igaz gyönyögt kibővíteni, de ha egy egész garnad ekkéből csak a javát szabad kiválogatni és a többi ott kell hazni, bizonyára fájdalmasan esik, hogy a netalán beközelgő időkre tartalék-alap gyanánt félre nem rakhatunk belőle.

Természetesen — hiszen politizáló nemzet vagyunk — az országgyűlés megnyitása képezi mindnyájunkra nézve a közelebbi mult napok legkiválóbb mozzanatát. Minden ugyan ment végbe, mint az előbbi ciklusok elején. A formásokban, a szertartások alakjában semmi változás nem történt. Mindenki, a ki csak politikai lapot olvas, — ki ne olvasna ilyet Magyarországon? — előre el tudja mondani az ünnepélyes megnyitási programját, s mégis az egész ország feszült figyelemmel kíserte ezuttal is ennek lefolyását.

Az országgyűlés megnyitásának egyik évről-évre megújuló epizódját képezi az is, hogy a függetlenségi párt részéről valamely kiváló férfi felszólal az ellen, hogy a megnyitás a királyi várpalotában történik, vagyis hogy a sok száz tagból álló képviselőház megy a király elé s nem a fejedelem keresi föl az egybegyűlt országgyűlést.

Ezuttal Irányi Dániel, az országosan tisztelt pártvezér, mondta el ez értelemben tartott beszédét. Szavai nagy figyelemben részesültek, mert sok szép dolgot mondott.

Ki ne értené vele egyet abban, hogy: „Az alkotmány nem a királyi kegyelem szüleménye, hanem a nemzet küzdelmeinek szerzeménye.“ Nincs is magyar politikus, a ki

Ekkor aztán a director ur kettőzött dühvel kopogtatja csontos ujjait a tenorista bezárt ajtaján.

— Ki az? kérdi belül egy kábrázlaton magas czérnahang; mire a pestonka jónak látja megjegyezni, hogy az ifjú csak most fogott az öltözködéshez.

A director ur nem hederít a jóakaratu figyelmeztetésre, hanem hörgő hangon követeli az ajtó kinyitását.

— Pongyolában vagyok — hangzik belülről negédesen.

— Nem is az ön ékes kacsalábait jötem en megcsodálni — dörög vissza a director ur. — Nos nyitja már?

— Csak pár percnyi türelmet esdek. — De uram, a próba már rég áll oda-fönn, mit gondol, mi lesz az előadásaimból az ön lelkiismeretlenségével?

— Az én lelkiismeretlenségem? — hangzik a legnagyobb méltatlankodással — ebből ráismerek önre. Hisz tegnapelőtt is rekedten énekeltem.

— Elég baj — szól a director, néhány szor végigsimítván horgas orrát. — A közönség már is panaszodik.

— Ejh, végre is egy első tenoristát nem lehet kötelezni, hogy reggel nyolcz órakor már a lelkét ordítsa ki.

— No hisz ebben épen önnek van igaz! dörög a director, hogy az ablaktárlak is remegnek belé, s egy hosszú történetet kezd szavalni azon percztől, kezdve, midőn a tenorista tagjává lett.

Az pedig bizony érezvén magát sáncai közt, olyan művészi pauszát tart, hogy tiszter is lebecsülhetnének mögötte a függönyt.

— Végre is mit akar? — kérdi a director ur fékevesztetten, s vadul borzogatva hatalmas üstökét.

— Csak menjen vissza; próbáljanak, mindjárt jövek, nem lesz semmi baj. — Negyedhavi gageja bánja meg ezt az urnak.

ne így értelmezni a magyar alkotmány természetét; pártkülönbség nélkül így vélekedik minden hazafi. Azonban nincs és nem lehet mindenki azon a véleményen, hogy egy egyszerű formáság által (noha bizonyos körülmények között a forma csaknem fölér a lényeggel) alkotmányunk veszélyeztetve lehetne.

Más az, a mit beszédének további folyamában az ünnepélyes szertartásokban a magyar minisztereknek és magyar zászlósurakon kívül résztvevett cs. kir. méltóságokról mondott. Hogy azoknak az idegen urnaknak a magyar király környezetében, a magyar országgyűlés megnyitások helyök nincsen, az eklatáns dolog. Remélhető is, hogy jövőre az idegen méltóságok el fognak maradni az ünnepélyről, annál is inkább, mert a sajtóban nyilatkozó közvélemény hangos kifejezést adott ennek a kívánalomnak.

Egy olyan műintézet megnyitása, a milyen a budapesti opera-színház, a sokkal régebbi kulturál dicsővő nyugati népeknél is örömmünnepe képez, de csak a művészet, izlés diadalának ünnepét. Nálunk többet jelent. Nálunk jelenti a nemzet életképességét s nagy és lényes jövőre való hivatottságát. Mert lehetetlen, hogy egy nemzet, a mely nem saját hibája folytán, hanem végzetes sorscsapások következtében megvolt fosztva attól a vágyva óhajtott lehetőségétől, hogy természetadta tehetségeit a művel népekével egyarányban fejlesztesse ki, — a mely évszázados mulasztásokat évtizedek alatt képes az egész világ bámulatára csak nem teljesen pótolni, — lehetetlen, hogy egy ily nemzetre még nagy és dicső misszió ne várjon. — A lényes palotának fölépítéséhez az eszközt a király adta meg; az ajándék bizonyára fejedelmi, de a mi százszorososan emeli értékét, a mi a practium affectionist képezi, az abban áll, hogy a fölkent király ezzel maga nyújtja az elismerés koszoruját nemzetünknek nemes törekvései legszebb jutalma gyanánt.

A színházakban egymást követik az újdonságok. A nemzetiben Csiky töl e hó 15-én fognak adni egy versekben írt 4 felvonásos drámát: „Nórát“, s ugyancsak Csiky töl e van már fogadva előadásra egy másik dráma, a melynek címe: „Lidia“. Tovább Berezik Árpádtól „A protekció“ s Rákosi Jenőtől „A báróné levelei“ című darabokat fogadta el a drámaíró bizottság; az előbbi vigjáték, az utóbbi bohózat. — A fordított darabok között most Delphit Adalbert színműve: „Maurois gróf“ esmételt házakat. — A kritika egyhangulag kimondja róla, hogy belső értelmében nagy de... de... a francia színművek virtuozitása a semmiből is tud teremteni. — Persze csakis ők birnak azdal a lemondó hősiességgel, hogy a mikor fölcizomázva a szellem minden ragyogványával utnak éreztik efféle szülőiteiket, egyszerűsind bevallják maguknak, hogy csupán rövid kérész-életre szánták, s kumuláns nem fog sirig tartó gyász okozni szülőiknek. A nagyké-püsködésnek ez a teljes hiánya a francia színműörknél teszi olyan ellenállhatatlan hatásúvá műveiket, a mit egy-egy örökéletre szánt hont „remek“ munkánál fájdalmasan nélkülözünk.

A népszínházi bizottság által kitűzött pályázatra 55 népszínmű érkezett be. Csekélység. Tavaly 123 darabbal kellett megbirkóznia a bírálóknak. Úgy látszik, hogy

Ez volt a director ur végválasza Hat-szögű koponyáján nagyvot kopogva a dühvel felesapott, horpadt kalap, melylyel mindig a saját nyomorúságát példázza a tagok elegáncsiájával szemben.

Az udvariattal rattlel még egyszer előcsörtet rejtékéből, a pestonka egy „masirt“ szóval buk feléje, s a rácsos kapu erős por-felleget kavartva fel, jelzi a director visszavonulását.

A tenorista fellebbenti a zöld ablakfüggönyöket, a besütő nap kísérteties barázdákat sző összekuporodott alakjára, ő pedig egy lehetetlen accordal igyekszik megszabadulni a torkára üt lidércetől.

Ezer aggodalom közt tekint a tükörbe, de kellemsen győződik meg, hogy jól táplált bajuszakja tegnap óta nem vált fakóvá; majd szorgos elővigyázattal veszi le az éjszakára felpőjt „Piesnitz“ tekereset.

Hatalmas nyak bontakozik elő, demostenesi filippikákra alkalmas izmokkal, de Arnold urat nem ámitják el ezek a megvesztekető külsőségek.

Ujjával mintha egy zongora billentyűin futna végig vésztijszólag áll meg a kifeszített Adámsutkánál, nyelvvel csettint egyet, mintha Goethevel azt akarná mondani: „Hier liegt der Hund begraben.“

Csak hogy persze az a fuser boronkai doctor nem képes megérteni az ő baját. Hiába erősítette, hogy neki a hangszálak meg-erőltetésén kívül, külső idegei is stagnálnak, s arra villanyozás kell. Oh, ezek a színházi orvosok! Mind a director rabszolgái azért a két rongyos állandó jegyért, melyet honorárium fejében kapnak.

Es Arnold ur nem egyszer győződött már meg, hogy a nem színházi orvosok mindig tudnak valami újat, valami csalhatatlant miről amazoknak fogalmok sem volt. Ezen bölcs elővigyázat folytán minden városból 8-10 receptet visz magával.

Ennél a gyűjteménynél csak az albuma

szindarabok elkövetése ezimén egyre kevesebb magyar ifjú lelkét fogja nyomni a súlyos büntudat. Örüljétek, hazám leányai! Ifjaitok realis térre léptek; belátják végre, hogy annál, ha a muzsákhoz sóhajtozzák eszedéseiket, sokkal többet ér, ha minden szócskornyázás helyett megkérlik kis kaesótokat s a magassarku kothurnus helyett viselik aztán a gyöngéd újacskaítok alól kikerült papucsot. — Csak még abból az 55 népszínmű írójából is megtérnie vagy 54!

Színház.

Római karnevál.

(Sz. L.) Zell és Genée urak ezelőtt 10 évvel összebeszéltek, hogy egy operettet írjanak melyben semmit sem fognak mondani, és azt a kicsit is a mit esetleg mondani fognak, lassan — mondják; aztán így megegyezve felkeresték a keringők fejedelmét Strauss Jánost, és tisztelettel felkérték, hogy az egyöntetűség szempontjából ő is csatlakozzék közös megállapodásukhoz, s cselekedjék hasonlóképen. Strauss nem hagyta magát sokáig kértetni. „I wir schon machen“ — volt a válasz és mert akkor épen „Sturm — és Drang periodját“ élte, két hétre reá, elkészült a — római karnevál.

Összefüggés nélküli három felvonás, melyekben egymást kergetik a sejtésebbnél sejtésebb szójátékok, a löseai kalendariumban megőszült élecek, aztán alig 2-3 elfogadható zenezám: ezek képezik a római karnevált, melyet Bécsben is csak a balett és a fényes kiállítás tudott teljes bukástól megmenteni.

Az előadás is gyengén sikerült, az első disharmoniát a katona zenekarnál észleltük, majd nem sokára a „balett“-nél. Úgy az egyik mint a másik gondosabb betanulást követelt volna.

A szereplők mindannyian iparkodtak az operettet felszinen tartani, — és ezek közül első sorban érdemel felemlítést Halmainé, Iványi Mariska, Németh és különösen Nyilasi — de a hálátlan szerepekké hiába küzdöttek: a közönség nem tudott felelegeti és elégedetlenül távozott.

Azt hisszük, hogy ez operette ma utó-jára fog kísérteni, — s Krecsányi az első új operette rossz benyomását minél előbb igyekszik fog eloszlítani a „Gasparone“ előadása által, melynek előkészületei már folynak.

Napi hírek.

— Az első baleset ezimén tegnap röviden már megemlékeztünk azon szerencsétlenségről, mely tegnap a közúti vasút által a Péterfia utcán történt. Az esetet tegnap mindenféle szörnyűködve beszélték és az utczákon számos csoportok képződtek, a hol szakadatlanul erről folyt a vita és a társalgás. A szemtanúk előadása szerencsére elég hamar elterjedt, hogy így hamis vagy rossz akaratú vélemény és hír szárnya nem kaphatott. Mi a magunk részéről több jelenvolt előadását hallgattuk meg, s a tényállást azok után írhatjuk le. Az esetet nemcsak a mozdonyon alkalmazott személyzet látta, de több csendőr is, miután az a csendőrség lakta-

különb, mely valami harmincz darab országos szépséget foglal magában, nem is számítva a színésznői hódításokat.

Oh milyen isteni élv az, midőn Arnold ur ezeken az egyformán barna silonheteken végig bandukolva, kiszizezi őket emlékének lapján.

Ezt a sugár, sárga-pongyolás barnát, kinek ábrándos szemei majd kiesnek üregükből, már első sétája alkalmával elbűvölte.

Nevezetesen — Arnold ur minden városban, első fellépte előtt, teljes gálában lassu és kimért sétákat szokott tenni. Jókora reggel végig szeldeli a zöldéggipiacot és nincs az a jó gazdasszonyt ígéro kis leány, nincs az az egyszerűségben ígéro fél óráig alkudozó asszony, a kit ő egy percze is szobaleányának, vagy cselédnek nézne. Tíz óra tájban a nyitott ablakok alatt halad el, közbe közbe nagyokat krakogva. Oh, takarítás idején lehet a legbajosabb család képeket, kíváncsi angyalarcokat, élénk gestusokkal az ő kiléte felől disputáló mamákat és barátságos mosolygásu urnókat látni. Dél felé már arról beszélnek a corson és az erkélyeken, hogy a szintársulat tegnap fellépte csak a patriarchális, fogatlan öregeknek való volt.

Az igazi műélvezet, az igazi gyönyör, féktelenség, fesztelenség, káprázat, kokettéria, pletyka, sikamlóság, szemmel-beszéd, ingerlő felfedezések, csiklandós dallamok, melyekkel már más nap közelebb lehet férni az ostromlott szívhez, érzékibontó levegőt, kijátásza az ördögnek, hamis bájok, kiabrándulás, csalódás és a többi — csak ezután következnek.

Körülbelül ezeket magyarázza egy csoszogó, hóbörgos, csupa-máz seladon, egy merevséget szenvedő, rikító ruhafogasnak az Arnold ur háta megett.

(Folyt. köv.)

ezimén egyre keve
fogja nyomni a su
tek, hazám leányai!
ptek; belátják végre,
szákhöz sóhajtozzák
bbbet ér, ha minden
megkérlek kis kaosó
kothurnus helyett vi
ujjacskaítok alól ki
sak még abból az 55
negtérnie vagy 54!
—s —r.

háza.

aravál.
néne urak ezeltől 10
gy egy operettet írnak
em fognak mondani, és
tígy meggyezve
jedelmét Strauss Já
érték, hogy az egyón
csatlakozás közös
selekedjék hasonlóké
a magát sokáig ké
hén — volt a vá
„Sturm — és Drang
reá, elkészült a
1.
három felvonás, me
k a sejtésebbnél se
sesei kalendáriumban
alig 2—3 elfogadható
a római karné
és csak a balett és a
teljes bukástól meg

sikerült, az első dis
enekárnál észleltük,
balett-nél. Ugy az
osabb betanulást kö
nyian iparkodtak az
ni, — és ezek közül
hilités Halmainé,
m e t h és különösen
tlan szerepekkel hi
sleg nem tudott fel
távozott.

ez operette ma utol
Kecsesányi az első új
minéi előbb igye
asparaner — előadás
tel már folynak.

rek.

ezimen tegnap rö
k azon szerencsét
közuti vasut által
Az esetet tegnap
beszéltek és az ut
képződtek, a hol
a vita és a társal
sa szerencsére elég
gy hamis vagy rosz
szármánya nem kap
zéről több jelenvoít
s a tényállást azok
tet nemcsak a moz
élyeztet látta, de több
a esendőség lakta

rmincz darab orszá
gában, nem is szá
ásokat.

v az, midőn Arnold
barna silhoneteken
zezi őket emléknék
pongyolás barnát,
majd kiesnek üre
ja alkalmával elbü

old ur minden vá
ott, teljes gálában
szokott tenni. Jókör
zöldésgyapozot és
nyt igérő kis leány,
ben igérő fél óráig
t ő egy percze is
felédnek nézne. Tiz
akok alatt halad el
rákogva. Oh, takari
osabb családí képe
kat, élénk gestusok
spulatói mamákat és
urnókat látni. Dél
a corson és az er
rsulat tegnap fel
s, fogatlan öregek

az igazi gyönyör,
kápázat, koketté
szemmel-beszéd, in
udós dallamok, me
zelebb lehet férni az
bontó vágyat, kiját
s bájak, kiabrándu
— csak ezután kö

magyarazza egy cso
amáz seladon, egy
sítő ruhafogásnak az

nyája előtt történt. A kocskiban ülő intelli
gens közönség csak a kocsik alá került holt
hustömeget vette már észre s nem tudta el
képzelné, hogy miként került az ember a tel
jesen burkolt gép elől a kocsik kerekai alá
hogy valami baj van készülében, azt min
denki gondolta, mivel a gépész roppant cse
getést és fűtölést vitt végbe. A szerencsét
len Mészáros István nevű főiskolai szolga
egy fához dölve várta a vonat érkezését, így
a fűtő a pályát teljesen szabadnak látta;
azonban midőn a vonat már csak 4—5 lépés
nyire volt, Mészáros akkor lépett a vonat
elő, s erre kezdődött a hangos, sőt zajos jel
adás, az ellengőzt a gépész hirtelen kibocsá
totta, és a vonat egy másodperc alatt zök
kenve gyorsan megállott. De késő. Mészáros
vérebén a kocsik alatt hevert összezuzott
lábakkal, felső testrésze pedig összelapítva
és eltorzítva. A mint a gép a szerencsétlen
elütötte, az eselést és vagy 4 lépésnyire
dobta maga előtt; valószínűleg nem történt
volna meg a szerencsétlenség, ha az vélet
lenségből nem épen egy vízfolyó előtt törté
nik, de a test ebbe a mélyedébe esvén, így
került a gép alá — Már tegnap is beszél
ték, hogy a szerencsétlenség öngyilkossági
szándéka volt, s ma is mindenfelé ezt be
szélték. E feltevés különben valószínűnek
látszik, mert Mészáros be várta a
v on at közzeledését s annak közél
ben szándékosan lépett elébe.
Es nemcsak ez a körülmény beszél az ö
ngyilkosság mellett, hanem a mint halljuk a
tegnap délután folyamán magától Mészá
rostól is hallottak öngyilkossági szándéka
ra való nyilatkozatot. Jó kedélyű ember lévén,
— mint mondják — tegnap többet talált inni
a kellenél, összeszólkózott a feleségével,
és ez összeszólkózás állítólag Mészá
ros részéről ilyen nyilatkozattal végződött:
„Na a szent edet nem látsz tő b
bet.“ Ha e nyilatkozat való, akkor a viz
gálat aligha nem az öngyilkosságot fogja
megállapítani. Az eset a rendőrség részéről
is szigorú vizsgálat tárgyát képezi s a sze
rencsétlenség után maga a gépész volt az
első, ki a főkapitányságnál jelentést és viz
sálatot kért. Az ügyet ma a kir ügyészség
hez tették át s itt fogják elődönteni, hogy
valjon hiba, vagy vétkes mulasztás követte
tett-e el, vagy a szerencsétlen gondatlansága
s esetleg öngyilkossági szándéka volt-e a vé
res esemény előidézője. Az eset után tegnap
délután a közuti vasut rendszeren közlekedett,
s minden menet jövetnél a mozdony után csat
olt három kocsis zsufolóság tele volt. Az ut
cai suhancok még mindig szaladgálnak a
gép előtt, melylyel versenyt futni próbálnak,
a rendőrség jól tenné, ha nehánnyal érez
tetné szigorát, hogy az példaadasként szol
gáljon. Azt is halljuk, hogy némely roszaka
ratu egyének, nem tudjuk gyermekek-e vagy
felhőttek, különösen esténként követ tesznek
a sínre. Így tegnap este is a 9 óra után
a nagyerdőről jövő vonatnak legalább is
5-ször kellett megállni, hogy az utjában
eső kődarabok eltakarítsassanak. A közönség
érdekében felette kívánatosnak látszik, hogy
a most már megszaporított rendőrség részé
ről a vonal mentén minél több rendőr lenne
beosztva, főként esténként, s a rajta csipett
gonoszakaratauk súlyosan lennének megbün
tetendők, hogy hasonló tettek elkövetésétől
jövöre mindenkit elrettentsenek. A tegnapi
szerencsétlenség alkalmából fel kell még em
lítenünk, hogy a nép legszűkebb rétegeiben a
legnagyobb higgadsággal ítélte meg a saj
nálókat esetet, s hallottuk a mint vélemé
nyezték, hogy ilyen bajkocsiknál is megtör
ténhetik, és addig míg a nagyforgalmu pia
czon az emberek igyekeznek ovatosak lenni,
az első szerencsétlenség egy széles mellék
utczán esik meg. Mészáros o holttestét a
kórházba szállították és ma boncolták fel.

— A vásárból New hanghatjuk meg
említés nélkül a mezei rendhagyományok
a lefolyt vásár alkalmával tanúsított tapintato
eljárását — a marhaállomány oly ügyes
tapintatos elrendezése által — aminőt még
eddig sohasem volt alkalmunk látni; s mely
egy a vevők mint az eladók fokozott igé
nyeit is tökéletesen kielégítette. Fogadja és
lelkösmeretes tisztviselő szives elismeré
sünket.

— Fenyéri Móról szintársulatunk volt
jeles tehetségű fiatal tagjától ma egy elbe
szelést kezdünk meg közölni tárczáinkban. —
Fenyéri mint szimüör is dicséretes ne
vet szerzett már magának, s elbeszélése kel
lemes olvasmányul fog szolgálni, s közönsé
günk jó néven veszi a fiatal írótl, hogy
Debreczent szellemi termékeivel a távolból
felkeresi.

— Menyit fog a nap októberben?
Október 1-én a nap 6 óra 1 perckor kelt s
5 óra 38 perckor nyugodott le, tehát a nap

hossza 11 óra 37 perc volt, az éjszaka pe
dig 12 óra 23 perc ig tartott; október 31-én
a nap 6 óra 45 perckor kelt és 4 óra 13
perckor nyugszik, tehát a nap hossza 9 óra
58 perc lesz. E szerint a nap október hó
ban 1 óra 39 perckor fog s az éjszaka
természetesen ugyanannyival növekedik.

— A helybeli távirda igazgatóságánál
mint díjazott számvevő gyakornok két vég
zett jogász esetleg érettségi vizsgát tett ifju
alkalmazást nyer.

— Ertesítés Van szerencsém a tiszt
viselő egyesület t. tagjait értesíteni, misze
rint kedvezményes színházi jegyek az eddigi
gyakorlat szerint, Forgách Károly ur piacz
utcai ékszerész üzletében rendelkezésükre
állanak. Az igazgató.

— Párhaj após és vő között. Borzal
mas párbajról írnak Párisból, mely a főváros
közében nem rég folyt le egy kereskedő és
veje között. Az após előbb megvárta, míg
leánya meghal s csak aztán hívta ki leánya
özvegyét. Először pisztolyokból löttek az
ellenfelek, s miután senki sem sebesült meg,
karddal folytatták, míg a vő alsó testén
egy veszedelmes vágást nem kapott, mely
valószínűleg meg fogja őt ölni.

— Makart temetése tegnap délután
ment végbe Bécsben. A bécsi művészeti tes
tűetek, egyletek és intézetek testületileg
vettek részt a temetésen. Jelen volt ezen
Makart szülővárosának Szalzburgnak küldött
sége is. Makart özvegyéhez tőmegestől jön
nek a részvét iratok, még pedig nemcsak
Ausztria művészeitől, államfőiről, s egyál
talan a társadalom minden rétegéből, de a
külföldről is, s különösen számos Magyaror
szágról. Makart ravatala a nagy műterem
közepén állt s annál a rendkívüli keretnél
fogva, melyet a műteremnek mindenfelől
összehordott kincsei, bővös színpompában
ragyogó festmények nyújtottak, megdöbbentő
hatásu volt. Makart arcán csak keveset válto
ztatott a halál; kezei közt tart egy ele
fánt csont fészületet és egy kis ibolya csok
rot, melyet özvegye helyezett oda. Özvegyét
férje halála mélyen sújtotta, Makart koporsó
ján csak egyetlen egy koszorú volt: özve
gyéé, melynek szalagjára a következő fel
irat van nyomtatva: „A te Bertád — tied
még a halálban is!“ A többi koszorú, tie
melyek tőmegestől érkeztek, a ravatal lépés
nél voltak elhelyezve. E koszorúk között van Mún
kácsy, a képművészeti társulat, Festetics
grófnó, a bécsi udari színházak koszorúja. stb

— A Függetlenség ma mint a „P. N.
írja nyomdát cserélt. Fanda József Aranykék
-utcazi nyomdájából átment a Bartalis Imre
nyomdájába. Erről a lap szerkesztője és
kiadótlajdonosa Fandát nem értesítette, úgy
hogy a Fanda féle nyomda szedői, meteorjei
stb. ma este még is jelentek a lap szedése
végett, de hasztalan várakoztak rá.

A nyomda tulajdonosa: Fanda ma délután
névtelen levél útján értesült a dolgról, de
annak nem akart hitelt adni, miután a lap
ezimszalagjai nála voltak. Mindamelllett elment
a nyomdába, és nagy meglepetésére látta,
hogy a czimszalagok hiányoznak. Fanda e
miatt Verhovay Gyula ellen a rendőrsé
gnél feljelentést tett, s beadványában el
mondja, hogy az elvitt czimszalagok — a
Verhovay Gyulával történt előleges megál
lapodás szerint — a nyomdatulajdonos 4300
frtnyi követelésének biztosítására szolgáltak.
Beadványában elmondja továbbá azt is, hogy
a mint a dolgról értesült, elment Verhovay
Gyulához, a ki beismerte előtte, hogy a czim
szalagokat ő vitette el, s úgy nyilatkozott
előtte, hogy minthogy a czimszalagok az ő
tulajdonát képezi, teljes joggal tette. — A
4500 frtos követelésre nézve Verhovay a
nyomdatulajdonost a polgári perutrá utasi
totta.

— Szobanövények a téli évadra nagy
választékban kaphatók a debreczeni kertés
zeti-egylet új üvegházában; volt alkalmunk
megtekinteni a dekoratív növények gyűjte
ményét s hozzá gratulálunk az új kertész
nek, — ki aránylag igen rövid idő alatt az
új üvegházat így benépesítette.

— A holdfogyatkozás. Az október
4-iki holdfogyatkozás észlelése a herényi
csillagvizsgálón az időjárás mostohasága mi
att meghúsított. 8 óra körül kezdtek már
hasadozni az egész eget elborító felhők s a
hold ki is tűnt néha, bár kődön át, egy-egy
felhőhasadékon s a legszebbjéreményvel ke
sesgetté az észlelőket, — kik, mint la
pünknek írják minden előkészületeket meg
tettek a tünemény spektroskopikus észlelése
re. Fényképezésére s azon csillagászati megfigy
etések tételére, melyek Döllen pulkovi csil
lagász felhívására a hold átmerője meghatá
ráására lettek volna megteendőek. Később azon
ban teljesen elborult s csak a teljes elsőte
tedés kezdetét sikerült Gothard Jenőnek és
Gothard Istvánnak megfigyelni. Az újból
emelkedő sűrű fellegek a tünemény további
észlelését lehetetlenné tették.

— A napolyiak babonája, mint az
olasz lapok írják, a legnagyobb mértékben
oka volt annak, hogy a cholera elterjedt.
A hatóságoknak rendkívül sok nehézséggel
kellott küzdeniük, hogy meggyőzzék a népet
azon hitük alaptalansága felől, hogy a kor
mánynak a fertőtlenítéssel nem az a szán
dék, hogy a szegény népből amennyit lehet
kiöllessen. Az alsóbb rendű lakosság gyakran
fegyvers kézzel akadályozta meg a fertőtle
nítést. Az orvosokról azt hitték, hogy a gyil
kos kormány szolgálatában állanak, s a sze
gényebb városrészekben legutóbb helyült ké
sekkel és revolverekkel állottak velők szembe

— A buzatermesztés jövőjét illetőleg
érdekesnek tartjuk a következő sorok köz
lését, melyek egy az indiai buza minőségé
nek megvizsgálásra kiküldött bizottság vé
leményét foglalják magukban: Maguk az an
glok is beismerik, hogy az indiai buza nem
a legkitűnőbb s minőségét megdöntendő, most
egy külön e célra alakított bizottság beha
tóan foglalkozott e kérdéssel. Maga az an
gol kormány küldte ki e bizottságot, hogy
összehasonlítsa az indiai, ausztráliai buza és
liszt közt. E bizottság több kísérlet és viz
sgálódás után a következő eredményre jutott:
Az indiai buzának dushelje 60 — 64 font,
míg az amerikai, orosz, ausztráliai és egyip
tomi buzáé csak 61 — 61 1/4 font.

A lisztjéremény az indiai buzából
80%, az amerikaiból csak 73.8%; ellenben
a sikértartalom az amerikaiánál 8.7—15.3%,
az indiaiánál csak 6.4—13.4%. Egyenlő súlyu
liszt feldolgozása után az indiai származá
súból 364—375.4 font kenyér lett, míg az
amerikaiból csak 346—365 font. A kenyér
színét és törését illetőleg azonban az ameri
kai jobb volt. Az indiai liszt és az ebből
készült sült tészták többé-kevésbé paszuly
üzűek, aromatikusak voltak, mit a meleg ég
hajlatnak tulajdonítanak. A liszt hasonlít a
rizliszthez, a kenyérből igen súlyos, a
háj pedig kemény, repedezett. Tekintve e
hibákat, a kísérletet tevő bizottság abban
állapodott meg, hogy az indiai buzát magá
ban örölni és lisztjét tisztán használni
nem tanácsolja, de meg van győződve,
hogy e buza 25—50% amerikai, vagy
orosz, vagy ausztráliai buzával keverten a
legkitűnőbb terményt szolgáltatja. Így tehát
abban nem reménykedhetünk, hogy lisztünk
és buzáuk minősége megmenti részünkre a
nagyobb fogyasztó piacokat.

Köbányai sertésüzlet.
A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.
Budapest-Köbánya szept. 30.
A forgalom a héten kedvezőbb hangulat
ban folyt le, arak szilárdultak.
Heti átlagárak: magyar szedett 260—320
kgr. 48 1/2—49 kr. 180—250 kgr. netéz 49 1/2—
50 kr. vő 300 kigr. netéz 47 1/2 kr. vi
dēki sertés 49 1/2—50 kr.; trauztóban szer
biai 46 1/2—49 1/2 kr. román 48—49 kr. netto
kilogramonként.

Eleségárak. Tengeri 6.65, árpa 6.50 fr.
Helybeli állomány: szept. 21-én maradt
94.883 db.
Felhajtás:
Aló-Magyarországból hízott 1011 db.
makkos 41 „
Erdélyből „ 2830 „
Szerbiából „ 1191 „
Romániából „ „
Szerémségi „ „
A magyar államvasuton hízott 2483 „
makkos 1155 „
A vidékről „ „
A budai vámonknál „ 23 db
H jón (szerémi) „ „
Összesen 102,462 db
Elhajtatott:
F 4-Magyarországra 563 db
Bécsre 2198 „

Egy fiatal Rubino nevű orvost a hatóság
Borgo Loretoba küldött az egészségügyi vi
szonyok megvizsgálása végett: aig értesült
erről a nép, midőn kiabálva, átkozódva álta
el utját. Az orvos segítségére sietett egy csap
tandőr, egy őrtáratnyi katona, több
vámor, de a tömeg is mindegyre nőtt s kö
vekkkel, botokkal, késekkel támadta meg az
orvos védőt, úgy, hogy ezek kénytelenek
voltak fegyverüknek hasznát venni. Másnap
egy cholera lakasából az ablakon dobták ki
az orvost, gyógyszerreit pedig utána hajgál
ták. Post Alaban egy péknek a gyámfia lett
cholerasa, akit bevitték a kórházba. Nem
sokára elkezdtek a pék fiúit telebeszélni
azzal, hogy a fiát soha élve látni nem fogja,
mert a kórházban majd adnak neki olyan
szert amitől örökre elköltözik. A pék magá
hoz véve a hirhedt Camorra két tagját, a
kórházba megy, s fenyegetésekkel, késekkel
akarják kikereszkolni, hogy őket a beteghez
bocsássák, kit minden áron elakartak onnan hur
colni. A zajra rendőrséget hívtak, s ez ugyan
megabozlalta őket, de a pék még a fogházfel
üg, előre is rálött; szerencsére nem találta el.
A nép azonban ehez hasonló tetteket, való
ságos hősiességek gyanánt tekintti és dicsőíti

— Ugyancsak itt történt, hogy egy kórház
teljesen megtelt betegekkel, s az újonnan
jekezett betegeket át kellett szállítani a
Chiara kórházba. Egy napon a főfős számu
betegeket hat vívőágyon szállították Chia
jába. Ott azonban a betegszállítókat már nagy
tömeg várta fűtykösökkel, s százával rohant
rájuk. Kegyetlenül kezdték őket ütni,
ugy, hogy a betegápolók ledobták az ágya
kat, melyekből a betegek kiborultak. A tö
meget az alpolgármester és a képviselők nem
bírták lecsillapítani, úgy hogy egy század lov
sárcz kellett rájuk bocsátani, s borzasztó
tegek körül.

Közgazdaság.
A buzatermesztés jövőjét illetőleg
érdekesnek tartjuk a következő sorok köz
lését, melyek egy az indiai buza minőségé
nek megvizsgálásra kiküldött bizottság vé
leményét foglalják magukban: Maguk az an
glok is beismerik, hogy az indiai buza nem
a legkitűnőbb s minőségét megdöntendő, most
egy külön e célra alakított bizottság beha
tóan foglalkozott e kérdéssel. Maga az an
gol kormány küldte ki e bizottságot, hogy
összehasonlítsa az indiai, ausztráliai buza és
liszt közt. E bizottság több kísérlet és viz
sgálódás után a következő eredményre jutott:
Az indiai buzának dushelje 60 — 64 font,
míg az amerikai, orosz, ausztráliai és egyip
tomi buzáé csak 61 — 61 1/4 font.

A lisztjéremény az indiai buzából
80%, az amerikaiból csak 73.8%; ellenben
a sikértartalom az amerikaiánál 8.7—15.3%,
az indiaiánál csak 6.4—13.4%. Egyenlő súlyu
liszt feldolgozása után az indiai származá
súból 364—375.4 font kenyér lett, míg az
amerikaiból csak 346—365 font. A kenyér
színét és törését illetőleg azonban az ameri
kai jobb volt. Az indiai liszt és az ebből
készült sült tészták többé-kevésbé paszuly
üzűek, aromatikusak voltak, mit a meleg ég
hajlatnak tulajdonítanak. A liszt hasonlít a
rizliszthez, a kenyérből igen súlyos, a
háj pedig kemény, repedezett. Tekintve e
hibákat, a kísérletet tevő bizottság abban
állapodott meg, hogy az indiai buzát magá
ban örölni és lisztjét tisztán használni
nem tanácsolja, de meg van győződve,
hogy e buza 25—50% amerikai, vagy
orosz, vagy ausztráliai buzával keverten a
legkitűnőbb terményt szolgáltatja. Így tehát
abban nem reménykedhetünk, hogy lisztünk
és buzáuk minősége megmenti részünkre a
nagyobb fogyasztó piacokat.

Köbányai sertésüzlet.
A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.
Budapest-Köbánya szept. 30.
A forgalom a héten kedvezőbb hangulat
ban folyt le, arak szilárdultak.
Heti átlagárak: magyar szedett 260—320
kgr. 48 1/2—49 kr. 180—250 kgr. netéz 49 1/2—
50 kr. vő 300 kigr. netéz 47 1/2 kr. vi
dēki sertés 49 1/2—50 kr.; trauztóban szer
biai 46 1/2—49 1/2 kr. román 48—49 kr. netto
kilogramonként.

Eleségárak. Tengeri 6.65, árpa 6.50 fr.
Helybeli állomány: szept. 21-én maradt
94.883 db.
Felhajtás:
Aló-Magyarországból hízott 1011 db.
makkos 41 „
Erdélyből „ 2830 „
Szerbiából „ 1191 „
Romániából „ „
Szerémségi „ „
A magyar államvasuton hízott 2483 „
makkos 1155 „
A vidékről „ „
A budai vámonknál „ 23 db
H jón (szerémi) „ „
Összesen 102,462 db
Elhajtatott:
F 4-Magyarországra 563 db
Bécsre 2198 „

Eleségárak. Tengeri 6.65, árpa 6.50 fr.
Helybeli állomány: szept. 21-én maradt
94.883 db.
Felhajtás:
Aló-Magyarországból hízott 1011 db.
makkos 41 „
Erdélyből „ 2830 „
Szerbiából „ 1191 „
Romániából „ „
Szerémségi „ „
A magyar államvasuton hízott 2483 „
makkos 1155 „
A vidékről „ „
A budai vámonknál „ 23 db
H jón (szerémi) „ „
Összesen 102,462 db
Elhajtatott:
F 4-Magyarországra 563 db
Bécsre 2198 „

Eleségárak. Tengeri 6.65, árpa 6.50 fr.
Helybeli állomány: szept. 21-én maradt
94.883 db.
Felhajtás:
Aló-Magyarországból hízott 1011 db.
makkos 41 „
Erdélyből „ 2830 „
Szerbiából „ 1191 „
Romániából „ „
Szerémségi „ „
A magyar államvasuton hízott 2483 „
makkos 1155 „
A vidékről „ „
A budai vámonknál „ 23 db
H jón (szerémi) „ „
Összesen 102,462 db
Elhajtatott:
F 4-Magyarországra 563 db
Bécsre 2198 „

Eleségárak. Tengeri 6.65, árpa 6.50 fr.
Helybeli állomány: szept. 21-én maradt
94.883 db.
Felhajtás:
Aló-Magyarországból hízott 1011 db.
makkos 41 „
Erdélyből „ 2830 „
Szerbiából „ 1191 „
Romániából „ „
Szerémségi „ „
A magyar államvasuton hízott 2483 „
makkos 1155 „
A vidékről „ „
A budai vámonknál „ 23 db
H jón (szerémi) „ „
Összesen 102,462 db
Elhajtatott:
F 4-Magyarországra 563 db
Bécsre 2198 „

Eleségárak. Tengeri 6.65, árpa 6.50 fr.
Helybeli állomány: szept. 21-én maradt
94.883 db.
Felhajtás:
Aló-Magyarországból hízott 1011 db.
makkos 41 „
Erdélyből „ 2830 „
Szerbiából „ 1191 „
Romániából „ „
Szerémségi „ „
A magyar államvasuton hízott 2483 „
makkos 1155 „
A vidékről „ „
A budai vámonknál „ 23 db
H jón (szerémi) „ „
Összesen 102,462 db
Elhajtatott:
F 4-Magyarországra 563 db
Bécsre 2198 „

Eleségárak. Tengeri 6.65, árpa 6.50 fr.
Helybeli állomány: szept. 21-én maradt
94.883 db.
Felhajtás:
Aló-Magyarországból hízott 1011 db.
makkos 41 „
Erdélyből „ 2830 „
Szerbiából „ 1191 „
Romániából „ „
Szerémségi „ „
A magyar államvasuton hízott 2483 „
makkos 1155 „
A vidékről „ „
A budai vámonknál „ 23 db
H jón (szerémi) „ „
Összesen 102,462 db
Elhajtatott:
F 4-Magyarországra 563 db
Bécsre 2198 „

Cholera-ba	815 db
Bodenbechen á	1227 "
Rutkán át	2138 "
Dél-Németországra	— "
Budapesti fogyasztásra	2103 db
Kültekekre	300 "
A budai vámonknál	— "
Köbányai szalonnatermékek	— "
A magyar államvas-pályán	286 "
Összesen	9740 db

Maradt	92722 db
A részvényzállásokban volt	17722 db.
Az egészségügyi és tranzit- szállásokon maradt szept. 5-én	6695 "
Felhajtott szerb sertés	2830 "
román sertés	1191 "
Összesen	11780 "
Elhajtatott	3494 "
Maradt	8285 "

Zsiradék
Disznózsír Az üzlet kevéssel
gyengült és a forgalom 53—52.50 frtos árak
mellett hordóstartól folyt le.
Szalonna. A forgalom szintén je
lentéktelen volt, de az árak nem változtak;
vidéki szalonna 34—40 fittal, l. min. asztali
szalonna 49, füstölt 53—54 fittal jegyeztetett.
Faggyu jó keresletnek örvendett és
ára 2 fittal emelkedett; jegyeztetett 46—
47 fittal.

BUDAPEST, okt. 7. A főrendiház
válaszfelelő bizottsága gr. Szécheni
Antalt választá elnökke.
BUDAPEST, okt. 7. A rendőrség
az éjjel a Bartalis Imre nyomdájában ház
motozást tartott s a „Függetlenség“ ösz
szes czimszalagjait lefoglalta.

BÉCS, okt. 7. Makart temetése teg
nap délután Bécs előkelőségei, művészek
és óriási közönség részvéte mellett nagy
fényvel végement.
KAIRO, okt. 6. Stewart angol tá
bornok Khartumtól délre Niluson hajó
törést szenvedvén, a benszüllöttek által
meggyilkoltatott.

GÖRGÉNY SZ. IMRE, okt. 7. A
tegnapi vadászaton Bornemissza báró
lött egy medvét.
DEBRECZENI SZÍNHÁZ.
I. Bérlet. 8. szám.
Szerda okt. 8.
A makranczos hölgy.
Vigjáték 5 felv. Irta: Schakespeare.

Műsor: csütörtök: „Buborékok,
péntek: „Olga,
szombat: „Traviata.“
Felelős szerkesztő és kiadó lapj. igazgató
Vértési Arnold.
Főnyomtatás: Károczay Vilmos.

Nyilt-tér.
8. Egy magyar országi jegyző kö
szönőlevele. Batasek (To namegye), 1884.
április 59. Tekintetes ur! Az öntől kapott
készítményt, a svajci labdacsokat, gyomor
bajokban s főleg gyomornyálkásodás ellen
mint unicumot, mint a leglátásosabb szert
mindenkinek bátran ajánlhatom, mert az én
gyomorbajom az ön készítményének haszná
lata által 8 nap alatt teljesen megszűnt.
Fogadja leghálásabb köszönetemet. Mészáros
János, jegyző — Brandt R. gyógyszerész
svajci labdacso, egy dobozzal 70 kr-ért, a
magyarországi gyógyszerárakban kaphatók.
A labdacsok valódiságára nézve ügyel
ni kell, hogy minden doboz czimlapján meg
van a fehér kereszt vörös mezőben s Brand
R. névalírása.

Alkalmazást nyerne
pénzbeszedők ügynökök
Neidlinger G.-nél piacz u. 2145.

Kerestetik
uj évre egy nőtlen
gazdatiszt,
ki már vagy nagyobb gazda
ságban alkalmazva volt, vagy
gazdasági iskolát végzett,
Bory Béla pusztá bánházi gaz
daságába, hová az ajánlkozók
forduljanak.

Klimó Aurél

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudására hozni, hogy üzletemet Czegléd utczára, Fried Károly ur házába (színház mellett) helyeztem át, raktáramat mindennemű

Vászon, kanavász, karton-kendőkkel

és minden e szakmába vágó cikkekkkel rendeztem be, és igyekeztem oda lesz irányozva, hogy a t. vevőimnek úgy az olcsó árak és jó minőségű áruk kiszolgáltatása által bizalmukat megnyerhessem.

Kérem még becses pártfogását és maradok mély tiszttel

KLIMÓ AURÉL

„Fried“ ur házában

Színház mellett

Czegléd utczán

Dr. Schmidt hírneves tyukszem-balzsama

sok évtized óta használtatik a tyukszemek teljes és fájdalom nélküli eltávolítására.

A hatás rendkívüli, a menyiben többszöri használat után minden további műttét nélkül elenyésznek.

Ára 1 doboznak 15 fiastrommal és egy száruásával, melylyel a tyuk-zemet ki lehet húzni

23 kr o. é

NB. Ezen präparatum vételénél a t. közönség különösen Bittner gyártmányt kérjen és csak azokat igazsáknak elősmerje, melyek a teljes czímet: „Julius Brittners Apotheke in Gloggnitz“ viselik, és minden más készítményt mint igaztalan utánzást vizsaszautasítani szívekedjék.

Főszállító-raktár: Gloggnitz, Alsó-Ausztria Bittner Gyula gyógytárában.

Továbbá Dr. Schmidt tyuk-zem-balzsama és Dr. Behr ideg-kivonata kapható: Debreczenben Göt Nándor gyógyszerárában és a legtöbb gyógyszerárában Magyarországon.

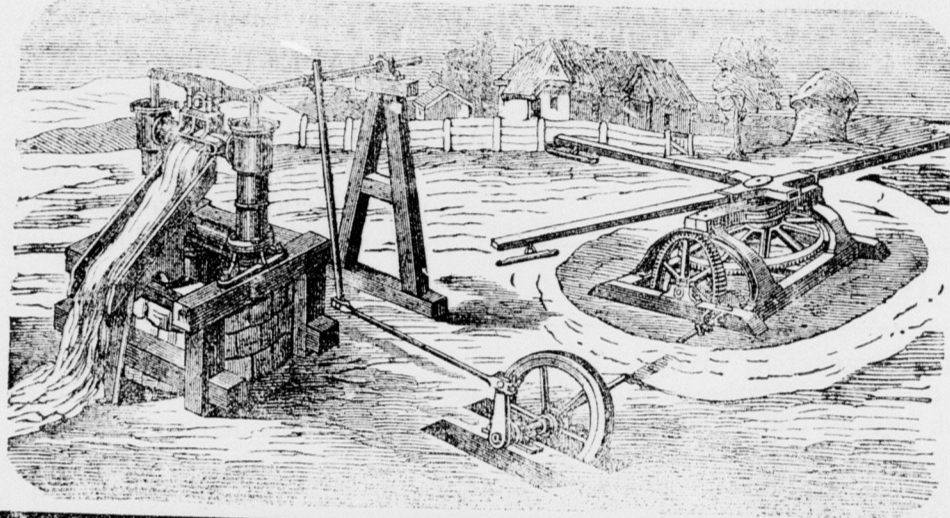
Dr. Behr ideg-kivonata

gyógyfűvekből saját rendszer szeriut össze állítva, a mely sok év óta idegbántalmak, miglőnek, izias, hát és gerincz fájdalmak, nyavalyatörés, elgyengülések, köszvény és mindennemű rheuma ellen nagy sikerrel használtatik. Továbbá használtatik Dr. Behr idegkivonata izom merevségnél, csukló és izom-rheumánál, főfjás és fülzugásnál. A Dr. Behr-féle idegkivonat különleg használtatik. Egy üvege ára használati utasításal **70 kr.**

Alapítottatott 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödéje, BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására és minden vízművi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN.

ÜGYVÉDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

FA LRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK ÉS LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDEKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.